

Vztah Prahy a Berlína tuží milionový doping

Do česko-německých vztahů obě vlády za 20 let díky **Česko-německému fondu budoucnosti** investovaly 1,5 miliardy korun.

BLAHOŠLAV HRUŠKA

PRAHA/BERLÍN O vztazích s Německem každý nový český premiér prohlašuje, že jsou tak dobré jako nikdy předtím. Většinou to i platí. Nelze ale přehlédnout, že již 20 let vztahy s naším západním sousedem kupředu postrkuje povolený vládní doping v podobě Česko-německého fondu budoucnosti (ČNFB).

Fond, který z českého i německého eráru doposud rozdělil téměř 1,5 miliardy korun na bezmála deset tisíc projektů, vznikl 29. prosince 1997. Měl udělat tečku za minulostí a podporovat sousedské projekty nezátížené vzpomínkami na nacistickou okupaci ani násilný odsun Němců po druhé světové válce.

První léta ho ale poněkud paradoxně zaměstnávala minulost – fond se ujal vyjednávání a později také výplaty odškodnění českým obětem nacismu a nucených prací. Podle diplomata Jiřího Šitlera, jenž byl tehdy hlavním českým vyjednavcem odškodnění, to pro fond břemeno nebylo. „Považují to za logické. Bylo třeba vyrovnat se s oběťmi tak, aby i ony mohly budoucnost spoluvytvářet,“ říká.

Pravidelná injekce německé i české vlády na opravu památek, pořádání konferencí a festivalů

Sousedský fond

- Česko-německý fond budoucnosti **vznikl 29. prosince 1997**. Dosud rozdělil mezi téměř 10 tisíc projektů částku dosahující 1,5 miliardy korun. Disponuje penězi, které fondu přiděluje česká a německá vláda.
- Na léta 2018 až 2027 má fond k dispozici **270 milionů korun z Prahy a dalších 25 milionů eur (640 milionů korun) z Berlína**.
- Řediteli ČNFB jsou **historik Tomáš Jelínek a překladatel Joachim Bruss**. Zatímco Jelínek za českou stranu ve funkci zůstává, Brusse vystřídá v roce 2018 Petra Ernstbergerová.

nebo školní akce na obou stranách hranic je svým způsobem pokračováním odškodňovacího projektu. „Češi i Němci často zažívali, jak se vzájemně vztahy užívaly, či spíše zneužívaly ve prospěch nějaké politické agendy. Nejen konkrétní lidé, ale i samotné vztahy si tak zasloužily určitou míru kompenzace,“ domnívá se Tomáš Kafka, ředitel odboru střední Evropy na ministerstvu zahraničí.

Od roku 2011 fond vypisuje téma roku. A je znát, že čistě bilaterální problémy ustupují do pozadí. V tomto roce se ČNFB zaměřil na etiku médií a informační společnost, rok 2018 bude ve znamení diskuse o tom, jak by soužití Čechů a Němců mělo v Evropě vypadat.

„Roste vliv evropského a globálního kontextu. Vyloženě bilaterální témata nás teď sice tolik ne-

zneklidňují, ale svůj význam neztrácejí a vždy se také na náš seznam některá dostanou,“ vysvětluje Tomáš Jelínek, ředitel fondu.

Vedle spravování vládních dotací, z nichž je možné proplatit až polovinu výdajů projektů, má ČNFB ještě jedno výsadní postavení – žádný obdobný fond s jinými sousedy Česka nevznikl. Projekty, které mají za cíl utužovat vztahy s Rakusy, Poláky nebo Slováky, tak musejí zdroje hledat jinde.

Podle Jelínka je to škoda. „Německo má takových institucí celou řadu – třeba s Polskem, Francií, Izraelem nebo Řeckem. Samozřejmě, že je to výsledek toho, jak se Německo vyrovnává se svými dějiny. Ale i dnes by to pro Česko bylo zcela jistě minus, kdyby se muselo obejít bez fondu,“ namítá.

Joachim Bruss, který se s Jelínkem dělí o ředitelské křeslo, upozorňuje, že era vzájemných předsudků zdaleka ještě není uzavřenou kapitolou. „Drogová problematika ukázala, jak rychle se mohou na obou stranách vnořit staré stereotypy vnímání druhé strany,“ říká německý překladatel.

ČNFB tak včera vykročil do třetího desetiletí své existence. Před dvěma týdny přiklepl peníze více než stovce dalších projektů. Dočká se například věž kostela v Šitboři, festival moderní české dramatiky v Berlíně nebo společné skautské tábory.

Zdaleka to nebyly peníze poslední. Fond má „nabito“ na následujících deset let. Minulá vláda přiklepla ČNFB na roky 2018 až 2027 celkem 270 milionů korun, 25 milionů eur (640 milionů korun) pak dodá německá strana.